

تبیین مسئله تکامل انسان در سنت انتظار شیعی

ششمین نشست از سلسله نشست‌های «فلسفه و زیستن در شهر هزار حکیم»، به همت دفتر تهران انجمن علمی فلسفه اسلامی حوزه برگزار شد.

ششمین نشست از سلسله نشست‌های «فلسفه و زیستن در شهر هزار حکیم»، به همت دفتر تهران انجمن علمی فلسفه اسلامی حوزه برگزار شد.

به گزارش خبرنگار مهر، ششمین نشست از سلسله نشست‌های «فلسفه و زیستن در شهر هزار حکیم»، به همت دفتر تهران انجمن علمی فلسفه اسلامی حوزه و با همکاری پژوهشکده حوزوی فقه و علوم انسانی امام رضا علیه السلام در مکان حوزه علمیه امام رضا علیه السلام برگزار شد.

در آغاز این نشست حجت الاسلام فرهاد داودی پور مدیر پژوهشکده حوزوی فقه و علوم انسانی امام رضا (ع) گفت: انتظار ظهور که در بن مایه اندیشه شیعی خانه دارد فلسفیدن روشن بین در گفتمان آینده پژوهی زیست جهان بشریت است. این اندیشه رقیب تفکر فیلسوفان بدبین تمدن غرب همچون مالتوس است. در نگاه فیلسوفان بدبین رشد منابع با الگوی تصاعد حسابی رخ می دهد، در بلند مدت جمعیت بر منابع فزونی می یابد و دوران تاریکی و جنگ زیست بشر را تهدید خواهد کرد. رشد تکنولوژی هر چند جبران بخشی از کاستی منابع را می کند اما خود به ابزاری برای سلطه اقل بر اکثر و استثمار مالکان تکنولوژی تبدیل می شود.

وی افزود: اما در نگاه فیلسوف تاریخ شیعی، کران زیست جهان انسان بسی شگرف و روشن است. یکپارچگی هستی در نگاه فلسفه اسلامی و گسترده‌گی بی کران هستی در اندیشه فلسفه اسلامی، بی کرانی در مطلوبیت زیست را نوید می دهد. نگاه پسینی به ضرورت منجی، که استمرار فلسفه اسلامی در فلسفه تاریخ است، اشتیاق را همراه انتظار نشان می دهد.

در ادامه نشست حجت الاسلام جعفری معاون پژوهشی پژوهشکده مهدویت به تفاوت نگاه نهیلیسیت ها و اسلام از منظر هستی شناسی پرداخت و گفت: برخلاف دیدگاه های پوچ گرایانه که جهان را تصادفی پنداشته اند که چون ساعتی کوک و رها شده است؛ در جهان شناسی اسلامی، هستی هدفمند است. همه اجزا و عناصر آن برای هدف خاصی خلق شده است. از طرفی بر جهان قانون عمل و عکس العمل و به تبع آن تجسم اعمال استوار است و این قانون ما را به مزرعه بودن دنیا برای آخرت رهنمون می شود.

معاون پژوهشی پژوهشکده مهدویت سپس به بیان تکامل انسان در سنت انتظار شیعی پرداخت و افزود: انسان برای آماده کردن مزرعه دنیا برای آخرت مسئول خود و افراد دیگر و جهان است، بنابراین نسبت به سعادت خود و دیگران وظیفه دارد. اما سعادت نیز به عنوان یک معلول در این عالم محتاج به علت است که یکی از اجزای مهم آن محیط مناسب رشد است. از منظر دینی بهترین محیط رشد آن است که تحت مدیریت خلیفه الله باشد. بنابراین چنین انسانی اولاً خود و ثانیاً جامعه را باید به زمینه ساز محیطی با مدیریت انسان کامل - که همان ولایت ظاهری انبیا و اوصیاء است - تبدیل کند. این همان معنای دقیق انتظار از منظر دین است. در واقع انسان با قرار گرفتن در مسیر انتظار انسان کامل هم خود به سمت تبدیل شدن به انسان کامل سیر می کند و هم جامعه را به سمت تبدیل شدن به مدینه فاضله هدایت می کند.